

Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΚΡΕΤΑΣ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

ἐν εἰχ' ἀπαντήσει ποτέ μου ὡς τότες ἄνθρωπο τόσο βαρὺ καὶ ἀλύγιστο, τόσο ἀζύγωτο καὶ σοβαρό, συνοφρωμένο καὶ λιγόλογο σὰν τὸ γυμνασιάρχη μου. Ὁ κ. Γεωργιάδης — ἔτσι τονὲ λέγανε — εἶταν ἀπὸ τοὺς λίγους τῆς ἐποχῆς του, ποὺ εἶχε κάμει ἀνώτερες σπουδές, εἶχε βγεῖ καὶ παρὰ πέρα, κάθησε χρόνια στὴ Γερμανία γιὰ φιλολογικὴ τελειοποίηση. Ἀπὸ καλὴ καὶ πλούσια οἰκογένεια, θέλησε νὰ μάθῃ γερὰ γράμματα καὶ μὲ θέληση ἐπίμονη ἀρνήθηκε νὰ γίνῃ ἀξιωματικὸς ἀκολουθώντας τὸ ἐπάγγελμα τῶν προγόνων του καθὼς τὸν προσορίζανε οἱ δικοὶ του. Κ' ἐνῶ οἱ γνωστοὶ τοῦ τονὲ φωνάζανε περιφρονητικὰ «δάσκαλο», αὐτὸς μὲ ὑπερηφάνεια διάλεξε τὸ στάδιό του, βέβαιος πὼς μιὰ μέρα θὰ γινότανε σπουδαῖος ἄνθρωπος στὴν κοινωνία.

Σὰ γύρισε ἀπὸ τὴ Γερμανία, ἔδειξε πὼς ἡ ζωηρὴ του κλίση εἶτανε ἡ μελέτη τῆς λατινικῆς φιλολογίας καὶ τὰ εἰδικὰ βιβλία ποὺ κουβάλησε γιὰ τὴν κολλιέργεια τοῦ κλάδου του ἀποτελέσανε μιὰ μεγάλη καὶ σημαντικὴ βιβλιοθήκη. Φιλοδοξοῦσε νὰ πάρῃ στὸ Πανεπιστήμιο τὴν ἔδρα τῆς Λατινικῆς. Μὰ ἔβλεπε πὼς τὸ πράμα θ' ἀργοῦσε λιγάκι καὶ διορίστηκε καθηγητὴς σὲ γυμνάσιο, σύμφωνα μὲ τὰ νόμιμα

προσόντα πού εἶχε. Τὰ χρόνια περνούσανε καὶ τ' ὄνειρο τῆς πανεπιστημιακῆς ἔδρας ὅλο καὶ μάκραινε. Γιατὶ ὁ κ. Γεωργιάδης μὲ τὸν ψυχρὸ του χαρακτήρα δὲν μπορούσε νὰ προσκολληθῆ σὲ κανένα πολιτικὸ κόμμα πού θὰ τοῦ βοηθοῦσε τὸ ἀνάβασμά του, μήτε εἶταν ἱκανὸς νὰ κολακίῃ τις καθηγητικὲς κλίκες πού ρημάζανε τὸ ἀνώτατο ἐκπαιδευτήριον. Νόμιζε πὼς μὲ τις μελέτες του καὶ τὰ συγγράμματά του — εἶχε βγάλη λατινικὴ γραμματικὴ καὶ σχόλια σὲ λατινικὰ κλασσικὰ κείμενα — θὰ μπορούσε νὰ ἐχτιμηθῆ ἢ ἀξία του. Τὸ μόνο πού κατώρθωσε μὲ τὸν καιρὸ εἶτανε νὰ πάρη προαγωγὴ καὶ νὰ τοποθετηθῆ γυμνασιάρχης σ' ἓνα ἀπὸ τὰ γυμνάσια τῆς Ἀθήνας.

Ἐκεῖ σὰν πῆγα στὴν τελευταία τάξη τὸν πρόφτασα. Εἶμουνα μαθητὴς ἀπὸ τοὺς καλοὺς καὶ μελετοῦσα τὰ λατινικά, στὴν ἀρχὴ ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ βαθμοῦ, ὕστερα γιατί, χωρὶς νὰ καταλάβω, ἀγάπησα τὴν τραχειὰ καὶ ξάστερη αὐτὴ γλῶσσα. Μιὰ μέρα μ' ἔβγαλε στὸ μάθημα καὶ σὰν εἶδε πὼς ἐρμήνευα τὸ κείμενο μὲ κάποια εὐκολία, μοῦ ζήτησε νὰ προχωρήσω παρακάτου καὶ στὶς ἀδίδαχτες σελίδες, κ' ἐπειδὴ κ' ἐκεῖ ἀκόμα τὰ πῆγα καλά, μὲ γέμισε μ' ἐπαίνους, αὐτὸς ὁ δύσκολος, καὶ μ' ἔβαλε νὰ κάθομαι στὸ πρῶτο θρανίον. Κατὰ τὴ συνήθειά του τοὺς γεροὺς μαθητὲς ἤθελε πάντα νὰ τοὺς ἔχη κοντὰ του. Ἔτσι μὲ πῆρε ἀπὸ καλὸ μάτι καὶ σιγὰ σιγὰ γνωριστήκαμε περισσότερο. Μὲ ὅλη ὅμως τὴν ἀπόστασιν πού μοῦ κρατοῦσε δὲν ἔπαυε νὰ μὲ προσκαλῆ στὸ γραφεῖο τοῦ γυμνασίου νὰ τοῦ ἀντιγράψω τοὺς μαθητικὸς καταλόγους καὶ πότε πότε στὸ σπῆτι του γιὰ νὰ τονὲ βοηθῶ σὰ διόρθωνε τὰ γραφτὰ τῶν διαγωνισμῶν. Καθότανε πέρ' ἀπὸ τὴν Ὀμόνοια, κατὰ τὴν ὁδὸ Ἀχαρνῶν καὶ σὲ σπῆτι πού τὸ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὴν πατρικὴ του περιουσία. Σ' ἓνα μικρὸ του περιβόλι πού τὸ καλλιεργοῦσε μονάχος του πότε σκαλίζοντας, πότε ποτίζοντας περνοῦσε τις ὥρες πού τοῦ ἀφήνανε τὸ σκολειὸ κ' οἱ μελέτες του. Τοῦ ἄρεσε νὰ μοῦ μαθαίνη τὰ λατινικὰ ὀνόματα τῶν λουλουδιῶν καὶ τῶν λαχανικῶν πού φύτευε.

Ἀπὸ τὸ πῆγαίν' ἔλα φυσικὸ εἶτανε νὰ γνωρίσω τὴ γυ-

ναίκα του, τὴν κ. Ἀγγέλα — μιὰ χοντρή καλοστεκούμενη στρογγυλοπρόσωπη γελαστή — καὶ τὴ μοναχοκόρη του τὴ Λουκρητία, ἓνα λιγνὸ ψηλὸ κορίτσι μ' εὐγενικὸ πρόσωπο, λουλούδι κι αὐτὸ πού μόλις ἔβγαινε στὴ ζωὴ. Τὸν πρῶτο καιρὸ, καθὼς εἶμωνα τόσο πολὺ νέος, παιδι ἀκόμα καὶ ντροπαλός, καταλάβαινα μὲ ἀθέλητη συμπάθεια πού μὲ τραβοῦσε πρὸς τὴ Λουκρητία, μὰ δὲν τολμοῦσα καλὰ καλὰ μῆτε νὰ τὴν κοιτάξω. Μὰ ἐπειδὴ ὅσο πήγαινε κ' ἡ συμπάθειά μου αὐτὴ μεγάλωνε, κατάστρωνα διάφορα σχέδια, γιὰ νὰ τῆς δείξω τὸ ἐνδιαφέρον μου, πού πάντα μένανε φανταστικά. Αὐτὴ ἀδιάφορη κι ἀκατάδεκτη πάντα, ἔχοντας κάτι ἀπὸ τὸ βαρὺ καὶ τὸ σοβαρὸ τοῦ πατέρα της, καμιὰ προσοχὴ δὲ μοῦ χάριζε, μὰ σὰν ἐρχόταν ἀπὸ τὰ μαθήματά της — σπούδαζε τώρα ξένες γλώσσες καὶ πιάνο — κλεινότανε στὴ σάλα καὶ ριχνότανε στὴ μελέτη.

Δὲν εἶχε περάσει κανὴ μῆτε ἡ μισὴ μαθητικὴ μου χρονιά, πού ἓνα πρωινὸ στὸ γυμνάσιο μαθεύτηκε ἡ ξαφνικὴ ἀρρώστια τοῦ γυμνασιάρχου μας. Ἀπὸ τοὺς πρῶτους πού τρέξανε στὸ σπίτι εἶμουν ἐγὼ μ' ἓναν καθηγητὴ μας. Ὁ κ. Γεωργιάδης εἶχε πάθει μιὰ καρδιακὴ κρίση κ' ἡ κατάστασή του εἶταν ἀπελπιστικὴ. Φαντάζεται κανεὶς τὴ δική μου λύπη καὶ στενοχώρια. Παρακολούθησα τὴν ἀρρώστια του μὲ πονεμένη καρδιά γιὰ κάμποσες μέρες. Καὶ ὧρες ὧρες δὲν μπορούσα νὰ νιώσω ἂν ἡ λύπη μου εἶτανε γιὰ τὸ μαθητικὸ μου συμφέρον πού χανότανε ἢ γιὰ τὴν ἀμίλητη θλιμμένη ὄψη τῆς Κρέτας, καθὼς τὴν ἔλεγε χαϊδευτικὰ τὴ Λουκρητία ἡ κ. Ἀγγέλα, μὲ πνιγμένο τώρα τὸ συνηθισμένο της χαμόγελο.

* *

Ἔστερ ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ γυμνασιάρχου μου, δὲ μοῦ ἔκανε πιά ὄρεξι νὰ πηγαίνω στὰ μαθήματα. Κι αὐτὸ βίασθηξε ἀρκετὸ καιρὸ. Ἐπαιρνα τὰ βιβλία μου καὶ τὴν ἀπόφαση νὰ τραβήξω στὸ σχολεῖο, μὰ ὁ δρόμος μ' ἔφερνε ἀθέλητα στὸ πένθιμο σπίτι τοῦ Γεωργιάδη. Οἱ συγγενεῖς,

πὸν πάντα τὶς τέτοιες ὄρες παρουσιάζουνε τὸ θερμὸ ἐνδιαφέρον τους, ἀπ' ἀφορμὴ πὸν ἡ Λουκρητία εἶτανε ἀκόμα κερῖτσι ἀνήλικο, ἐνεργήσανε τὴ νόμιμη σφράγιση τῆς κἀμαρης πὸν ὁ Γεωργιάδης μεταχειριζότανε γιὰ γραφεῖο του, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ἰδοῦνε κατόπι στὴν ἔρευνα τῶν χαρτιῶν του ἀνᾶφησε διαθήκη καὶ νὰ καταγράψουνε τὴν περιουσία του.

Ἔτσι ἓνα κοντινὸ δειλινὸ ἦρθανε στὸ σπίτι λογὶς ἀνθρώποι τοῦ νόμου ν' ἀρχίσουνε τὴ λεγόμενη «ἀπογραφή». Ὁ Εἰρηνοδίκης ἔβγαλε τὶς σφαγίδες ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς κἀμαρης κι ὁ συμβολαιογράφος μὲ τὸ γραμματικὸ του, τοὺς μάρτυρες καὶ τοὺς δικηγόρους καταπιαστήκανε τὴν καταγραφή. Τὰ συρτάρια τοῦ γραφείου εἶτανε γεμάτα ἀπὸ χειρόγραφα. Ἐκεῖ βρισκότανε τὰ πρωτόγραφα τῆς λατινικῆς του γραμματικῆς, τὰ σημειώματα γιὰ τὸ λατινικὸ λεξικὸ πὸν σχεδίαζε καὶ τὰ πυκνογραμμένα φύλλα μὲ τὰ σχόλια τῶν κλασσικῶν λατίνων. Γύρω γύρω ἔστεκε σοβαρὴ σὰν τὸν ἀφέντη της κ' ἡ ἀπέραντη βιβλιοθήκη του πὸν κρατοῦσε τὸ πιὸ μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς του. Στὸ διάστημα τοῦτο ἦ κ. Ἀγγέλα, πὸν εἶχε κάπως συνεφέρει ἀπὸ τὴ θλίψη της, διηγότανε σὲ δυὸ φιλενάδες της πὸν παραστέκανε καὶ τὴ συντροφεύανε, τὸ βίο της μὲ τὸ μακαριότη. Τὶ νὰ τὰ κρύψη τώρα; Εἶτανε ἀνθρώπος στεγνός, ἄκαρδος, ἐγωῖστης, ἀγέλαστος. Ποτὲς δὲν τῆς ἔδειξε τὸ ἐνδιαφέρον του. Ποτὲς δὲν ἔνιωσε πλαῖί του τρυφερότητα καὶ γλύκα. Ποτὲς δὲν ἄκουσε μιὰ λέξη ἀγάπης καὶ συμπόνιας. Τὸν πῆρε μὲ τὴν ἐπιβολὴ τῶν δικῶν της, τονὲ γνώρισε κρύα κι ἀθέλητα κ' ἔτσι κρύα τὸν εἶδε νὰ τῆς φεύγη ἀπὸ τὴ ζωὴ. Ἡ Κρέτα ἀσυγκίνητη κι αὐτὴ ὅπως πάντα, ἄκουγε τὰ ἱστορικὰ τῆς μητέρας της πὸν δὲν εἶχανε τελιωμὸ καὶ φαινότανε πὸς ρουφοῦσε τὰ λόγια της.

Ἐξαφνα ἓνας θόρυβος ἀκούστηκε ἀπὸ τὴ συντροφιά τῶν σκυμμένων ἀνθρώπων πὸν ψάχνανε μ' ἐπιμονὴ τὰ χαρτιά τοῦ γραφείου. Σὰν τραβήχτηκε τὸ δεξιὸ ἀκρινὸ συρτάρι, προβάλανε μερικοὶ μπλίκιοι καὶ παραμέσα βρεθῆκανε κάμποσα κουτιά ἀπὸ κάτασπρα κι ἀσημωμένα χαρτόνια. Καὶ τὰ κουτιά καὶ οἱ μπλίκιοι εἶτανε δεμένα καθένα χωριστὰ μὲ

πολύχρωμες κορδέλες μεταξωτὲς πού φαινότανε πολυκαιρινές. Σιμώσαμε ὅλοι γιὰ νὰ ἰδοῦμε. Λύθησαν ἐκεῖ μπροστά μας δυὸ τρεῖς μπλίκτοι, ἀνοίχτηκαν ἕνα δυὸ κουτιά. Μέσα τους βρεθῆκανε τοποθετημένα μὲ προσοχή, μὲ τάξη καὶ μὲ χρονολογία γράμματα γυναικεῖα, γραμμένα ὅλα σὲ γερμανικὴ γλώσσα. Κάθε κουτί, κάθε μπλίκτος εἶχε καὶ μιὰ ἰδιαίτερη ἐπιγραφὴ γραμμὴν λατινικὰ μὲ τὸ χέρι τοῦ Γεωργιάδη. Ἐνας ἀπὸ τοὺς δικηγόρους, ὁ πιὸ νέος, ἀφοῦ ξεφύλλισε μερικά γράμματα, κατάλαβε τὶ τρέχει καὶ μὴ μπορώντας νὰ κρατήσῃ ἕνα εἰρωνικὸ χαμόγελο, βάλθηκε νὰ μᾶς πῆ πὼς φαίνεται νὰ εἶναι ἐρωτικὰ γράμματα, μὰ πολὺ παλιά, σταλμένα στὸ μακαρίτη ὅλα ἀπὸ τὴν ἴδια κοπέλλα, ὅπως ἔδειχνε ὁ γραφικὸς χαραχτήρας κ' ἡ ἴδια ὑπογραφή: Pulcherrima πού σημαίνει λατινικὰ « Ὁμορφότατη ». Κι ἄρχισε νὰ μᾶς δείχνῃ μερικὲς ἀπὸ τὶς ἐπιγραφὰς πού τὶς ὀνομάτιζε σκανταλιστικὲς.

Τότες ἡ κ. Ἀγγέλα κατάπληχτη κι ἀγαναχτισμένη μάζεψε στὴ στιγμὴ ὅλους τοὺς μπλίκτους καὶ τὰ τέτοια κουτιά στὴν ἀπλόχωρη ἀγκαλιά της κ' ἐτοιμάστηκε νὰ βγῆ ἔξω γιὰ νὰ πετάξῃ ἀμέσως στὰ σκουπίδια τὰ τέτοια ρεζιλίκια καθὼς ἔλεγε. Μὰ μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε μπροστά της ἡ Κρέτα, ἀγριεμένη κι ἀπαιτητικὴ, τὴν ἀντίσκοψε καὶ τὴν ἔκαμε, χωρὶς ν' ἀντισταθῆ, νὰ τ' ἀδιάσῃ ὅλα στὴ δική της μαύρη ποδιά κ' ἔπειτα ἔφυγε βιαστικὴ, κλείνοντας βιασιὰ τὴν πόρτα. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ νόμου, πήρανε πάλι τὴ σοβαρότητά τους καὶ ριχτήκανε νὰ ψάξουνε καὶ νὰ καταγράψουνε τ' ἄλλα χαρτιά καὶ χειρόγραφα πού γεμίζανε τὰ παρακάτω συρτάρια.

Σὲ λίγο βρῆκα τὴν εὐκαιρία καὶ γλύστησα ἔξω. Ἀπὸ τὸ διάδρομο ἀντίκρισα μιὰ πόρτ' ἀνοιχτή. Εἶτανε ἡ κάμαρη τῆς Κρέτας. Εἶχε ἀπλώσει ὅλα ἀπάνου στὸ κρεβάτι της κι αὐτὴ γερμένη ἐκεῖ προσπαθοῦσε, καθὼς φαινότανε, νὰ χορτάσῃ τὴν περιέργειά της. Γύρισε, μὲ κοίταξε καὶ κατάλαβ' ἀπὸ τὸ βλέμμα της πὼς ζητοῦσε νὰ πλησιάσω. Σὰ μπῆκα στὴν καμαρὴ της, σηκώθηκε θαρρετά, κλείδωσε τὴν πόρτα καὶ ξανακάθησε Ὁρθὸς ἐγὼ ἀπὸ πάνω της τὴ θω-

ρουσα ἐκστατικός. Τὸ πρόσωπό της εἶχε ροδίσει, τὰ μάτια της λάμπανε, τὸ στήθος της ἀνάσαινε γλήγορα, ἡ φωνή της ἔβγαινε νευρικά βραχνή. Εἶχε λύσει δυὸ μπλίκους ἀπὸ τὶς ροῦξ μεταξωτὲς κορδελίτσες τους καὶ μοῦ πρότεινε νὰ διαβάσω τὶς ἐπιγραφὰς τους γραμμένες μὲ τὸ χέρι τοῦ πατέρα της, παρακαλώντας με κιόλας νὰ τὶς ἐξηγήσω.

Διάβασα τὴν πρώτη: «Cupido, ad te confugio et suplex tua numina posco». Καὶ κοιτάζοντάς τη στὰ μάτια τῆς εἶπα: «Ἐρωτα, σὲ σένα καταφεύγω καὶ ἱκέτης ζητῶ τὴ βοήθεια σου». Καὶ τὴ δεύτερη: «Video sideribus similes oculos tuos, video oscula tua quae non est tantum vidisse satis». Καὶ τῆς εἶπα: «Βλέπω τὰ λαμπρὰ σὰν ἄστρα μάτια σου, τὸ μικρὸ σου στόμα, πὺν δὲ χορταίνει κανεὶς νὰ τὰ βλέπη μονάχα». Ἀνοίγοντας κατόπι ἓνα κουτάκι στιβαγμένο ἀπὸ γράμματα, βρήκαμε μιὰ μικρὴ μπούκλα ἀπὸ ξανθὰ μαλλιά δεμένη μ' ἓνα μικρὸ φιογκάκι μαῦρο. Ἐφερε τὴν ἀκόλουθη ἰδιόχειρη καὶ πάλι ἐπιγραφὴ: «Nulis amor est sanabilis herbis». Καὶ τῆς μετάφρασα: «Ὁ ἔρωτας μὲ κανένα βοτάνι δὲ γιαιτρεύεται». Προχωρήσαμε ὕστερα στὸ ψάξιμο. Μοῦ ἔδειχνε κάθε τόσο τὸ γράψιμο τοῦ πατέρα της καὶ ἐγὼ τῆς ἐξηγοῦσα. «Nutrio sterilem amorem». «Τρέφω μάταιο ἔρωτα». «Meum pectus uritur». «Τὸ στήθος μου καίγεται». «Tua rosea cervix». «Ὁ ρόδιος τράχηλός σου». «Cur tu crudelis me fallis?». «Γιατὶ σκληρὴ μὲ περιπαίζεις;». «Solve metus». «Μὴ φοβᾶσαι». «Multa gemo». «Πολὺ στεναίζω». «Largo humecto flumina voltum». «Βρέχω τὸ πρόσωπό μου μὲ πλατὺ ποτάμι δάκρυα».

Ἡ Κρέτα μὲ τὰ λίγα γερμανικὰ πὺν μόλις τώρα μάθαινε, μπόρεσε νὰ καταλάβῃ πὺς τὰ γράμματα τῆς κόρης πὺν ἀγάπησε στὰ νιάτα του ὁ πατέρας της, εἶτανε θερμά, φλογισμέν' ἀπὸ ἔρωτα καὶ ζωή. Ἡ χρονολογία τους μοιραζότανε ὅλη ἀνάμεσα στὰ 1880, 1881 καὶ 1882. Οἱ χρονιὲς πὺν σπούδαζε στὴ Μπὸν καὶ στὴ Λειψία. Καὶ στὸ στερνὸ κουτάκι μὲ κίτρινη κορδέλα δεμένο, εἶδαμε πατημένα φύλλα καὶ ξερὰ παλιὰ λουλούδια μέσα στὶς χειρόγραφες

γερμανικὲς σελίδες. Μοῦ ἔδειξε τὸ πανώγραμμα νεύοντάς μου νὰ τὸ διαβάσω κι αὐτό: «Stupeo obtutuque haereo de fixus in tuo». Καὶ τῆς εἶπα: «Θαμπώνομαι καὶ μένω καρφωμένος στὴν ὄψη σου».

— Ἄν δὲν κάνω λάθος, ἔξακολούθησα, ὅλ' αὐτὰ εἶναι στίχοι ἀπὸ τὸ Βιργίλιο καὶ τὸν Ὀβίδιο.

Κι ἄξαφνα εἶδα τὴν Κρέτα ν' ἀνασηκώσῃ τὸ γλυκὸ τῆς πρόσωπο κι ἀφαιρεμένη νὰ κοιτάξῃ ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο, πέρα τὸν οὐρανὸ πού τὸν πύρωνε τώρα ἡ φωτια μιᾶς χρυσοκόκκινης δύσης. Ἔμεν' ἔτσι γιὰ ὥρα πολλὴ τριγυρισμένη μὲ λογισμούς. Καὶ καταλάβαινα. Ἐνα μυστήριον τύλιγε τὴ ζωὴ τοῦ πατέρα τῆς. Δὲ διάβηκε λοιπὸν αὐτὸς ὁ βαρὺς, σκυθρωπὸς, ἀμίλητος καὶ σοβαρὸς ἄνθρωπος χωρὶς καρδιὰ πονεμένη, χωρὶς ψυχὴ τρυφερή, χωρὶς ζωντανὸ αἶσθημα. Ἐκλείνε στὸ βάθος τῆς ὑπαρξῆς του καὶ τὸ ρωμαντισμὸ τῆς ἐποχῆς του καὶ τὴν αἰώνια ποίησι πού γλυκαίνει τὸν ἄνθρωπο κι ἀπαλύνει τὶς ἐναντιότητες τῆς ζωῆς μας. Καὶ τὴν ἔβλεπα ἔτσι γιὰ ὥρα, λουσιμένη ἀπὸ τὸ ἀντιλάρισμα τοῦ ἡλίου πού ἔγερνε, μέσα σὲ λάμψη ἀλλιώτικη πού ἀποθέωνε τὴ μορφὴ τῆς.

Τὴν ξύπνησαν πολλὰ βήματα πού ἀκουστήκανε στὸ διάδρομο. Σηκώθηκε καὶ βγήκε. Ἄκουσα πού τῆς λέγανε πὼς στὸ τελευταῖο συρτάρι βρέθηκε ἡ ἰδιόγραφη διαθήκη τοῦ πατέρα τῆς. Τῆς ἄφηνε τὸ σπίτι, τὴν ἄλλη περιουσία του καὶ τῆς κληρονομοῦσε ἀκόμα τοὺς πνευματικούς του κόπους, τὰ συγγράμματά του. Στὴ μητέρα τῆς ἄφηνε τὴ σύνταξη καὶ τὸ εἰσόδημα ἀπὸ ἓνα πατρικὸ του χτῆμα. Μπῆκε πάλι στὴν καμαρὴ τῆς, μὲ κοίταξε μ' ἓνα βλέμα φωτεινὸ καὶ δὲ μοῦ εἶπε λέξη. Ἔσκηψε κι ἄρχισε νὰ μαζεύῃ γοργὰ τὰ εὐτυχισμένα θυμῆματα τοῦ πατέρα τῆς καὶ μάστιγός μου ὁ θεὸς πὼς ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη γεννήθηκε ἡ ἀγάπη τῆς Κρέτας γιὰ μένα, πού μ' ἔκαμε ἀργότερα νὰ νιώσω τόσες καλὲς μέρες στὴ ζωὴ μου.

